

Pesten, de aanpak van

Inleiding:

Wat is pesten?

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk. Nu eens is de ene 'het lijdend voorwerp' en dan de andere. Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop. Soms heeft dit zelfs fatale gevolgen. Het structurele en universele karakter vraagt om echt beleid.

Het boekje "Pesten op school, hoe ga je er mee om?" geeft veel informatie en tips. Het is de bedoeling dat elke leerkracht de beschikking heeft over dit boekje en dat er bij de aanpak uit wordt gegaan van de zogenaamde vijfsporenaanpak.

1. Beleid.

- Veiligheid.
 - Er is op school een duidelijke stellingname tegen pestgedrag. Dwz.: pesten wordt niet getolereerd. Er wordt direct actie ondernomen indien het toch voorkomt.
 - De basisomgangsregels zijn door de hele school gelijk en worden indien nodig besproken. (zie bijlage 1.)
- Schoolteam.
 - Komen tot één handelswijze; opstellen van een gedragsprotocol
 - In voorkomende gevallen mag men rekenen op onderlinge steun en betrokkenheid, gezamenlijke verantwoording.
 - Er zijn twee contactpersonen.
 - De stand van zaken rond pestgedrag komt 2 x per jaar vast op de agenda.
 - In oktober 2006 gaat het team de Kanjertraining volgen.
- Ouders.
 - Het schoolbeleid wordt onder de aandacht gebracht dmv. de schoolgids.
 - Eén keer per maand is er een aandachtspuntje in het "Aeresteijntje" om de ouders blijvend te motiveren attent te zijn op voorkomen van pestgedrag.

2. Lessen.

Er is structurele aandacht voor het onderwerp in de lessen:

- Eén keer per maand n.a.v. de maandposters over pesten.
- Het stopproject wordt in werking gezet in de bovenbouw indien noodzakelijk.
- Het kleine kanjerproject wordt ingezet in de onderbouw
- Het zonnetje van de week is gebruikelijk in de middenbouw
- Lessen uit de methode "kinderen en hun sociale talenten" worden gegeven in de middenbouw.

3. Signalen verzamelen.

- Door middel van het sociogram:
 - Groep 3: individueel vragen aan elk kind.
 - Groep 4 t/m 8: met schriftelijke vragen
- Het sociogram wordt elk jaar rond de herfstvakantie afgenomen.

- Door middel van observeren/ diagnose:
 - Elke leerkracht observeert in het algemeen
 - Groep 1 – 2: tijdens buitenspel en in de klas dmv. het GOVK.
 - Groep 3 t/m 8: dmv. de signaleringslijst behorende bij de Kanjertraining.
 - Wanneer een collega pestgedrag constateert, dan meldt hij/zij de feiten bij de betrokken groepsleerkracht.
4. Curatieve aanpak algemeen.
 Wanneer observaties, het sociogram en de vragenlijsten daar aanleiding toe geven, dan wordt aanvullende informatie verzameld aan de hand van de volgende aandachtspunten.
 Waarnemingen worden vastgelegd in een kinddossier.
- Door de groepsleerkracht:
 - In de kring: hoe kijkt een kind; hoe gedraagt het zich.
 - Bij het groepjes kiezen in de gymzaal.
 - Bij het groepjes kiezen bij ander werk.
 - Blijft een kind hangen in de klas
 - Gedrag op de speelplaats
 - Door contact met ouders
 - Door anderen:
 - Observatie door de intern begeleider in overleg met de leerkracht.
 - Observatie door pleinwacht
 - Bespreking van de leerling(en) in een AZ vergadering.
5. Curatieve aanpak specifiek:
 Voor een specifieke aanpak van het pesten werken we volgens de vijfsporenaanpak. Zie hiervoor het boekje: “Pesten op school, hoe ga je er mee om?”, hoofdstuk 3, blz. 9 (bijlage 2)
 De vijf sporen zijn de volgende:
- De leraar:
 - Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerste verantwoordelijken voor de aanpak op school.
 - Het signaleren en analyseren van het pestgedrag. De aard van het pesten moet duidelijk zijn. Aan de hand daarvan bepaalt de leerkracht:
 - De aanpak: Pesten op school mag niet getolereerd worden. Leraren nemen duidelijk stelling tegen pestgedrag. Dit kan op een confronterende en een niet-confronterende wijze gebeuren.
 - De pester:
 Het is de pester die het probleem veroorzaakt.
 Hulp:
 - een straffend gesprek
 - een probleemoplossend gesprek
 - gesprek met de ouders
 - sociale vaardigheidstraining.

Het gepeste kind:

- luisterend oor bieden
- het kind serieus nemen, het kind duidelijk maken dat er samen iets aan het probleem gedaan kan worden.
- De volgende mogelijkheden kunnen overwogen worden voor hulp:
 - o Sociale vaardigheidstraining (binnen de financiële mogelijkheden van de school of voor kosten van ouders)
 - o Bevorderen zelfbeeld door middel van tekenen (binnen de mogelijkheden van de school)
 - o Structureel gesprekje met eigen leerkracht of contactpersoon.

Hulp aan de zwijgende middengroep:

- til het onderwerp boven de klassensituatie uit voor deze groep
- vervul zelf een voorbeeldrol
- praten leidt dikwijls niet tot gedragsverandering. (Zie tips voor de leraar op blz. 15 van bijlage 2)

Hulp aan de ouders:

Voer gesprekken met ouders van gepeste en pester. Voer adviezen uit die genoemd worden (op blz.16 van bijlage 2)

Dit is een voorlopige weergave van de aanpak van het pesten op Aeresteijn. Het is de bedoeling dat het team tijdens de tweedaagse Kanjertraining met elkaar een definitief protocol opzet over dit onderwerp.

Maart 2006.

Janny Kor
Joke Ydema.
